

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
2.4	Věcné podmínky	7
2.5	Životospráva.....	9
2.6	Psychosociální podmínky	11
2.7	Organizace chodu.....	14
2.8	Řízení mateřské školy.....	17
2.9	Personální a pedagogické zajištění	19
2.10	Spoluúčast rodičů.....	20
2.11	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
2.12	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	22
2.13	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	22
3	Organizace vzdělávání.....	24
4	Charakteristika vzdělávacího programu	25
4.1	Zaměření školy	25
4.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	25
4.3	Metody a formy vzdělávání	26
4.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	27
4.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	28
4.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	29
5	Vzdělávací obsah.....	30
5.1	Integrované bloky	30
5.1.1	Co je kolem nás	30
5.1.2	Patřím k vám	35
5.1.3	Rok v přírodě.....	42
5.1.4	Svátky a tradice	47
5.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	52
5.3	Díličí projekty a programy.....	53

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: "I ten nejmohutnější strom pochází z malého semínka, i nejvyšší schodiště má první schod." (arabské přísloví)

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a mateřská škola, Hořiněves 4, okres Hradec Králové

SÍDLO ŠKOLY:

Mateřská škola, Hořiněves 120, 503 06 Hořiněves

KONTAKTY:

e-mail: zshorineves@seznam.cz

web: www.zshorineves.cz

REDIZO: 650056833

IČO: 70983917

IZO: 650056833

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Simona Kropáčková Hvězdová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Lucie Jonášová, zástupce ředitele pro předškolní vzdělávání

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Hořiněves, Královehradecký kraj

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Hořiněves 73, 503 06 Hořiněves

KONTAKTY:

Tel.: 495 426 107

e-mail: ou@horineves.cz

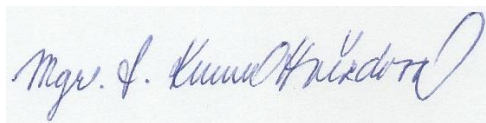
1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1.9.2022

ČÍSLO JEDNACÍ: 38/2022/MŠ

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2022

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 1. 9. 2022

Mgr. Simona Kropáčková Hvězdová, ředitelka školy

**Základní škola a mateřská škola,
Hořineves,
okres Hradec Králové
(3)**

razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 40 dětí

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: Na škole pracují čtyři učitelky, dle přiznaných podpůrných opatření asistenti pedagoga a jedna školnice. V případě potřeby je stálý počet pracovníků doplňován o další zaměstnance, např. chůvy, školní asistenty.

2.2 Lokalita školy

Areál mateřské školy se nachází v klidné okrajové části obce, poblíž Hořiněvské bažantnice a víceúčelového hřiště. Prostředí mateřské školy je klidné s dostatečným množstvím zeleně.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola je přízemní budova s pavilony tříd a školní jídelny, které jsou propojeny spojovací chodbou. Každé oddělení mateřské školy má svou kmenovou třídu, hernu, umývárnu s toaletou a šatnou. Třída a herna jsou využívány pro výchovně vzdělávací činnosti a povinné předškolní vzdělávání. Herna slouží také jako místo pro odpočinek po obědě. U každé třídy je malá kuchyňka sloužící k výdeji stravy a mytí nádobí. Objekt mateřské školy je oplocen a po ukončení provozu mateřské školy je hřiště zpřístupněno veřejnosti.

Dopravní dostupnost školy:

Zřizovatel nabízí možnost využití dopravy obecním autem z přilehlých částí obce Hořiněves.

Informace z historie školy:

Mateřská škola má v obci dlouholetou tradici. Předškolní vzdělávání probíhá již od roku 1962. Mateřská škola je dvoutřídní, s celodenním provozem pro děti od 2 do 7 let. Od roku 2002 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je obec Hořiněves. Mateřská škola je součástí základní školy, školní družiny, školní jídelny a komunitní školy, jejíž vedení zajišťuje ředitelka ZŠ a MŠ Hořiněves. V mateřské škole probíhá postupně celková rekonstrukce vnějších i vnitřních prostor. Mateřská škola má již několik let stabilně dvě třídy rozdělené dle věku dětí. Učitelky pracují

s věkově homogenními skupinami a výchovně vzdělávací činnosti mohou přizpůsobit věku, rozumovým schopnostem a individuálním zvláštnostem dětí.

3 Podmínky vzdělávání

2.4 Věcné podmínky

- Každá třída má dostatečně velké prostory a takové uspořádání, které vyhovuje nejružnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Ve třídě Soviček (mladší děti) slouží herna po obědě jako ložnice a každý den se v ní rozkládají lehátka. Ve třídě Medvídat (starší děti) je herna využita dětmi s povinným předškolním vzděláváním a nespícími dětmi k náhradním zájmovým aktivitám.
- Denně se zajišťuje větrání a čištění vzduchu podle právě probíhající činnosti dětí.
- U každé třídy je přípravná kuchyňka, která slouží k výdeji jídel a mytí nádobí. Všechny místnosti jsou vytápěny akumulacími kamny.
- Prostory tříd a celé mateřské školy jsou zařízeny prakticky s využitím přírodních materiálů a ukázkami dětských prací.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

- Mateřská škola má takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejružnějším skupinovým a individuálním aktivitám, místnosti mateřské školy jsou využívány během celého dne.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.

- Vybavení hračkami, pomůckami a materiály odpovídá věku i počtu dětí a jsou průběžně obnovovány a doplňovány dle potřeb jednotlivých dětí a finančních možností.
- Třídy i veškeré prostory jsou udržovány s důrazem na estetický vzhled. Na estetické úpravě a výzdobě interiéru školy se aktivně podílejí děti i pedagogové. Dětské práce jsou vystavovány a obměňovány v šatně dětí tak, aby si je mohli prohlédnout i rodiče.
- Učitelka dává dětem dostatek volně přístupného materiálu, pomůcek pro experimenty, zkoumání přírodních materiálů a prostřednictvím Albi tužky vede k samostatnosti a získávání informací při práci s ní.
- Učitelka umožňuje dětem hrát si a tvořit z různých druhů materiálů.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

- Prostory, dětský nábytek, tělocvičné nářadí a hygienická zařízení jsou uzpůsobeny potřebám a počtu dětí; jsou zdravotně nezávadné a bezpečné.
- Veškeré hry, hračky a materiály jsou umístěny v otevřených policích tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samy brát a ukládat.
- Hračky jsou umístěny v průhledných plastových boxech označených obrázky.
- Didaktický materiál, knihy a hry jsou volně přístupné dětem.
- Stolní a společenské hry jsou obměňovány podle tématu, ročního období, nálad a potřeb dětí.
- Děti si po ukončení volné hry a činností vše průběžně uklízejí nebo si své výtvary mohou ponechat na výstavě a k dalšímu pokračování ve hře.
- Mateřská škola se zaměřuje na ekologickou, etickou a preventivní výchovu. Připravujeme a zajišťujeme dětem zajímavé a zábavné aktivity během pobytu v mateřské škole.
- Chtěli bychom docílit modernizace v rozvoji digitální gramotnosti a začleňování digitálních technologií v předškolním vzdělávání a k pozitivnímu rozvoji současných dětí. Snažíme se o prohlubování znalostí, zkoumání a objevování při pobytu venku i v mateřské škole i prostřednictvím webových aplikací.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.

- Dětské kresby zdobí vnitřní a vnější prostory mateřské školy.
- Práce dětí jsou obměňovány dle integrovaných bloků.
- Děti si své výtvarné práce mohou založit do portfolio nebo odnést domů.

Na budovu MŠ bezprostředně navazuje zahrada s hřištěm.

- Zahrada prochází postupnou rekonstrukcí – nové herní prvky, venkovní kuchyňka pro vaření s přírodními materiály.
- Zahrada je využívána celoročně.
- Naší snahou je pozměnit školní zahradu na přírodní zahradu a zřídit venkovní učebny, kde budou mít děti možnost objevovat, zkoumat svět kolem sebe a pracovat s chybou. Děti tráví čas na školní zahradě i při vzdělávacích činnostech i během celého dne. Proto se snažíme směřovat výuku co nejvíce do přírody – do přirozeného prostředí a za každého počasí.
- Na zahradě je dostatek stromů, keřů a kvetoucích rostlin.
- S dětmi budujeme hmatový chodník, bylinkové, květinové a zeleninové zahrádky.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

- Úklid mateřské školy je prováděn pravidelně.
- Hygienické a čisticí prostředky jsou bezpečně uloženy na místě k tomu určeném a používány bez možnosti přístupu a použití dětmi.
- Třídy jsou pravidelně větrány a v každé třídě je čistička vzduchu.
- Osvětlení tříd vyhovuje hygienickým normám.
- Prostory MŠ jsou vytápěny akumulacími kamny a pravidelně kontrolovány.

Návrhy na další úpravu podmínek:

- Doplnění vhodné literatury pro pedagogickou a dětskou knihovnu.
- Vybavení koutků k experimentování.
- Vybudovat ze stávající dřevěné pergoly venkovní Zelenou učebnu k předškolnímu vzdělávání i prožitkovému setkávání rodičů s dětmi.

2.5 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla.

- Mateřská škola má vlastní, moderně zařízenou školní kuchyni a jídelnu.
- Jídelníček je obohacován o zeleninové saláty z čerstvé zeleniny, ovoce ke svačině je samozřejmostí.
- Nové vůně a chutě poznávají také z bylinek, které sbíráme ve volné přírodě, a proto plánujeme vytvoření bylinkové zahrádky i záhonů pro pěstování menších plodin.
- Pitný režim je zajištěn po celý den. Každé dítě má svůj hrneček a může se kdykoliv během dne napít i při pobytu venku.
- Děti jsou vedeny ke stolování v klidné a pohodové atmosféře. Volí si samy porci jídla, říkají si o přídavek, na jídlo mají dostatek času.
- Dle příznivých podmínek je zajištěno stravování na školní zahradě.
- Pedagogičtí pracovníci i pracovníci školní jídelny vhodně motivují děti, aby neznámé jídlo alespoň ochutnaly.
- Jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu i formou vzdělávací nabídky.
- Mezi jednotlivými podávanými pokrmy je dodržován minimálně tříhodinový interval.
- Vedoucí školní jídelny pravidelně zveřejňuje jídelníček na webových stránkách a v šatnách tříd.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (např. aby rodiče mohli

své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy).

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.

- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, minimálně dvě hodiny. Při nepříznivém počasí je pobyt venku zkrácen.
- Areál MŠ se nachází v klidném bezprašném prostředí, je dostatečně vzdálený od zdroje hluku v zastavěné části obce s dostatečným množstvím okolní zeleně.
- Některé činnosti se v rámci možností přesouvají na školní zahradu.
- Pobyt venku se neuskutečňuje při silném mrazu, větru a vydatném dešti.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

- Třídy jsou uzpůsobeny tak, aby děti měly dostatek volného pohybu i v interiéru MŠ.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku, apod.).

- Mladší děti odpočívají nebo spí na lůžku.
- Učitelka dětem nejčastěji čte nebo vypráví pohádku, zpívá, pouští relaxační hudbu.
- Předškolní děti mají po odpočinku vzdělávací činnost u stolečku, venku nebo na koberci.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

- Společně s dětmi je dodržován pravidelný pitný režim v průběhu celého dne.
- Učitelka jde příkladem v dodržování zásad správné hygieny a při stolování.
- Učitelka je oblečena tak, aby jí oděv nebránil při pohybu a činnostech s dětmi.

Návrhy na další úpravu podmínek:

- V případě příznivého počasí přesunout činnosti ze třídy na školní zahradu (tělovýchovné, vzdělávací a výtvarné činnosti, pěstitelské a pracovní činnosti) a využít tak bližšího kontaktu s přírodou jako prostoru pro prosociální chování.
- Prodloužení pobytu na čerstvém vzduchu.
- Zlepšení stravovacích návyků.

2.6 Psychosociální podmínky

Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

- Při ranním příchodu se učitelka pozdraví s rodiči, popř. si sdělí důležité informace o dítěti.
- Pokud potřebuje rodič více času na sdělení informací, domluví si individuální schůzku.
- Děti dodržují základní hygienické návyky a bezpečnost před vstupem do třídy.
- Po příchodu dítěte do třídy učitelka uskutečňuje ranní rituál pomocí piktogramů.
- Veškerý pedagogický i provozní personál jedná s dětmi i rodiči mile, vstřícně a sdělují rodičům pouze informace spadající do kompetencí jednotlivých pracovních náplní, dodržují pravidla společenského chování.
- Pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a relaxace.

Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

- Děti a zákonní zástupci mají možnost si prohlédnout mateřskou školu při schůzce rodičů nově přijatých dětí nebo ve dnech otevřených dveří.
- Na začátku školního roku probíhá adaptační týden, kdy je rodičům nabídnut zkrácený pobyt dítěte v MŠ.
- V případě potřeby a po předchozí domluvě si mohou rodiče sjednat individuální schůzku mimo konzultační dny.
- Zapojení rodičů do aktivit MŠ – společná setkávání s rodiči (opékání na školní zahradě, společné aktivity dětí s rodiči).
- Dítě si může do mateřské školy přinést oblíbenou hračku, která mu pomůže snadněji překlenout adaptační období.
- Učitelka informuje zákonného zástupce, jak se dítěti dařilo a konzultuje s ním další vhodný postup pro začleňování do kolektivu.
- Dítě může řízenou činnost pozorovat a dle vlastního uvážení se postupně zapojit.

Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.

- Děti mají možnost si svou započatou práci a činnost dokončit během dne, podle vlastního tempa, popř. druhý den.
- V případě, že má dítě svou činnost hotovou dříve, má možnost jiné aktivity (hra na koberci, jiný pracovní list, kreslení, modelování).
- Dítě chodí na toaletu samostatně dle individuální potřeby.

- Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami má v MŠ vytvořeny podmínky a podle požadavků rodičů a doporučení odborníků může být integrováno.
- Ve třídě pracujeme individuálně, skupinově nebo frontálně.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné.

- Zaměstnanci školy jsou při jednání se všemi dětmi taktní, upřímní a pozitivní.
- Učitelky navozují s dětmi vztah spolupráce a důvěry.
- Všechny děti mají stejná práva a také stejné povinnosti.
- Pedagogové sledují vzájemné vztahy mezi dětmi, jejich chování a předcházejí sociálně patologickým jevům.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

- V průběhu roku společně s dětmi vytváříme pravidla společného soužití a všichni se snažíme o jejich dodržování.
- Děti ze třídy svévolně neodcházejí, pokud potřebují na toaletu, do šatny, napít se, učitelce to vždy oznámí.
- Děti vyjadřují své potřeby a přání.
- Děti jsou poučeny o bezpečnosti při pohybu v prostorách areálu mateřské školy i mimo něj (výlety, procházky).
- Pedagog upřednostňuje pozitivní slovní hodnocení. Podporuje děti v samostatném jednání a chování, kladně jej hodnotí.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

- Učitelka mluví ke konkrétnímu dítěti a navazuje oční kontakt.
- Pokud komunikuje učitelka s jedním dítětem, ostatní děti nemluví a počkají.
- Učitelka podává jasné a dětem srozumitelné informace.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřipustná.

- S dětmi jedná učitelka vždy upřímně a přátelsky, vyhýbá se negativním slovním komentářům a hodnocením.
- Děti vhodně motivuje při výchovně vzdělávacích činnostech.

- Vítá podněty a náměty, které do vzdělávací nabídky vnášejí samy děti.
- Dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy, výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním hodnocením.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).

- Učitelka podporuje samostatné řešení problémů.
- Používá převážně pozitivní, motivující hodnocení.
- Povzbuzuje a oceňuje verbálně i neverbálně.

Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.

- Hodnocení všech dětí je konkrétní a pozitivní.
- Učitelka se snaží porozumět příčinám chování dítěte a snaží se o jejich nápravu.
- Děti motivuje, aby se nadále pouštěly s odvahou do dalších činností.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

- Dospělí mají mezi sebou přátelské vztahy, jdou dětem příkladem.
- Učitelka si ze sebe umí udělat legraci, směje se s dětmi.
- Bez obav se přiznává ke své neznalosti, omylu a chybě.
- Snaží se dodržovat své sliby, případně dětem vysvětlí proč a vymýšlí náhradní řešení.
- Děti se s důvěrou obracejí na dospělého a dospělí na děti se žádostí o pomoc.
- Situace, se kterými se děti obracejí na dospělé, berou vždy vážně.

Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

- Učitelka je empatická a snaží se najít nejvhodnější řešení sama nebo s dopomocí dětí, dohoda, kompromis.

2.7 Organizace chodu

Denní režim je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Režim a náplň dne dětí v MŠ

6:00 - 7:45	Společné scházení dětí v I. třídě (Medvíďata), ranní hry dle volby a přání dětí. V 7:30 hodin mladší děti odcházejí do II. třídy (Sovičky)
7:45 - 8:30	Ranní hry, didakticky cílené činnosti (záměrná i spontánní činnost) ve skupinkách či individuálně, jazykové chvilky, smyslové hry, ranní cvičení
8:30 - 8:45	Hygiena, svačina
8:45 - 9:30	Řízené činnosti
9:30 - 11:30	Pobyt venku
11:30 - 12:00	Hygiena, oběd Mladší děti – odpočinek na lůžku
12:00 - 14:00	Předškoláci – klidové aktivity, relaxace na podložce, poslech četby Činnosti podporující rozvoj školní zralosti – grafomotorická cvičení, vzdělávací aktivity, zájmové a pracovní činnosti, individuální práce s dětmi s OŠD
14:00 - 14:15	Hygiena, svačina
14:15 - 16:00	Rozcházení dětí Odpolední zájmové činnosti dětí (hry dětí, pohybové aktivity), pokračování v didakticky zacílených činnostech, dokončení dopolední práce

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

- Pohybové aktivity jsou zařazovány každý den.
- Učitelka vede děti ke správnému provedení cviku.

- Učitelka jde dětem příkladem a vysvětluje důležitost pohybu pro naše zdraví.
- Pro pohyb využíváme prostory MŠ, školní zahradu, víceúčelové hřiště a pobyt mimo areál školky.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

- Učitelka odpovídá za to, že program pedagogických činností je plánovaný a cílevědomý.
- Učitelka dělá s dětmi to, co má vzdělávací smysl a svůj postup dokáže zdůvodnit.
- Během dne učitelka děti sleduje při spontánních činnostech, což se stává podkladem k dalšímu plánování.
- Učitelka využívá různé formy a metody vzdělávání a přizpůsobuje vzdělávání regionálním i místním podmínkám.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

- Učitelka zajišťuje klidné a bezpečné zázemí.
- Každé dítě má možnost soukromí.
- Ve třídách jsou relaxační koutky.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

- Dítěti je dán prostor a dostatek času na adaptaci v novém prostředí.
- Adaptace probíhá s ohledem na individuální potřeby každého dítěte.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

- Učitelka pružně reaguje na danou situaci ve třídě a neprosazuje připravené řízené činnosti na úkor spontánních činností, zdůvodnitelný odklon od plánu je jevem pozitivním.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

- Pedagogové poskytují dětem dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Děti mají možnost pokračovat ve hře v odpoledních hodinách.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

- Učitelky se snaží o vytvoření co nejpodnětnějšího prostředí, které by podněcovalo děti k různým činnostem (ve třídách jsou vytvořeny různé koutky aktivit).
- Učitelka zařazuje do své práce co nejvíce prožitků k získání zkušeností a vědomostí.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

- Učitelka pracuje tak, aby plně využila ke své práci s dětmi všechny jmenované formy činností.
- Ve třídě jsou vytvořeny koutky aktivit.
- Interiér i exteriér MŠ svým uspořádáním a vybaveností motivuje děti ke společným i individuálním činnostem.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

- V každé třídě je vytvořen relaxační koutek, kam si děti mohou jít lehnout, odpočinout si, popřípadě být chvíli samy.
- Toalety jsou odděleny pevnými příčkami, čímž je zajištěno soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

- Učitelka přizpůsobuje výchovně vzdělávací činnosti zájmu dětí a celkovému rozpoložení třídy.
- Plán činností je přizpůsoben individuálním a věkovým potřebám dětí.
- Záznamy o dětech jsou prováděny na základě pedagogické diagnostiky a vycházejí z pravidelného pozorování dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

- Učitelka podrobně zná a využívá didaktické a metodické pomůcky.
- Učitelka aktivně využívá dětskou literaturu. Dětské knihovny jsou k dispozici všem.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

- MŠ dodržuje počet dětí stanovený kapacitou školy.
- MŠ dodržuje počet dětí ve třídách stanovený vyhláškou.
- MŠ dbá v maximální míře na bezpečnost dětí.

2.8 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

- Řízení mateřské školy zajišťuje ředitelka základní školy a mateřské školy ve spolupráci se zástupcem ředitele pro předškolní vzdělávání.
- V mateřské škole je zaveden fungující systém pro předávání veškerých informací, které jsou předávány a diskutovány na pravidelných poradách.
- Povinnosti a kompetence všech pracovníků jsou stanoveny vnitřními směrnicemi školy, školním řádem, pracovním řádem a pracovní náplní zaměstnanců.
- Všichni pedagogičtí pracovníci se podílí na dění v mateřské škole a je zde kladen důraz na vzájemnou důvěru, spolupráci a vytváření příjemného prostředí pro děti i pro zaměstnance.
- Zástupce ředitele mateřské školy provádí pravidelnou kontrolní a evaluační činnost.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

- MŠ má informace na webových i facebookových stránkách.
- Informační nástěnky pro rodiče jsou umístěny v šatnách tříd a v prostorách školní jídelny.
- Pedagogové informují rodiče i prostřednictvím individuálních rozhovorů.
- Pravidelně probíhají pedagogické porady, ze kterých jsou vedeny zápisy.

Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

- Ředitelka dle možností osobně hovoří s kolegyněmi a dalšími provozními zaměstnanci MŠ.
- Ředitelka řeší vzniklé problémy operativně.
- Pro každý školní rok jsou určeny doplňkové úkoly jednotlivých učitelek MŠ.

Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

- Učitelky se snaží o vstřícnou spolupráci, projevují si navzájem ohleduplnost a pochopení.
- Společně řeší úkoly zadané ředitelkou školy nebo zástupcem ředitele školy.
- Se zákonnými zástupci konzultujeme jejich pohledy a názory na chod MŠ.
- Využíváme nabídek přímé pomoci věcných i finančních darů.

- Snažíme se o získání důvěry ze strany zákonných zástupců. Společně řešíme různé problémy a situace.
- Akce, které v průběhu roku pořádáme pro zákonné zástupce a jejich děti, jsou velkým přínosem pro upevnění vzájemných vztahů.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.

- Pedagogové vypracovávají třídní vzdělávací plány na základě ŠVP.
- Plánování je přizpůsobené vnějším i vnitřním okolnostem, aktuálním potřebám dětí.

Ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

- Na tvorbě ŠVP se podílel celý pedagogický tým naší školy. Vycházeli jsme z RVP PV, odborných vědomostí, zkušeností a z podrobné evaluace školy.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

- Spolupráce s ostatními mateřskými školami probíhá formou výletů z Mikroregionu obcí památkové zóny 1866, jsou využívány nabídky divadelních představení a výchovně vzdělávacích akcí.
- S dětmi se aktivně podílíme na dění v obci, např. vystoupení na Velikonočním jarmarku a při Rozsvícení vánočního stroměčku.
- Úzká spolupráce probíhá s poradenskými zařízeními v Hradci Králové (SPC, PPP, raná péče).
- Předškolní děti z MŠ navštěvují program Předškolička v ZŠ Hoříněves od prosince daného školního roku, aby se seznámily s prostředím základní školy a připravily se na vstup do 1. třídy.
- Učitelky mateřské a základní školy si vzájemně předávají informace o dětech, které mají nastoupit do 1. třídy ZŠ.

Návrhy na další úpravu podmínek:

- Nadále MŠ rozvíjet, zlepšovat a posouvat kupředu.

2.9 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci, nebo si odbornost průběžně doplňují. Zaměstnanci také navštěvují různá odborná školení. Ředitelka školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Směny učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

- Učitelky vykonávají výchovně vzdělávací proces podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.)

- Spolupráce s klinickým logopedem
- Spolupráce s PPP, SPC, ranou péčí, OSPOD, centry sociálních služeb, screeningové vyšetření zraku

2.10 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

- Maximálně možným způsobem zohledňujeme přání a požadavky zákonných zástupců na krizové nebo náročné situace v rodině, analyzujeme u dítěte následné změny v chování s největší ohleduplností a pochopením. V případě potřeby a nutnosti se sjednává individuální schůzka.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí.

Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje.

Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

- Se zákonnými zástupci komunikuje zástupce ředitele pro předškolní vzdělávání a učitelky mateřské školy, v případě potřeby ředitelka školy.
- Aktivita zákonných zástupců je vítána a využívána.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

- V případě potřeby a nutnosti se vzájemně domlouvá individuální schůzka.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

- Zákonný zástupce sdělí před nástupem do MŠ důležité informace o dítěti (stravování, zdravotní stav...).

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

- Zákonní zástupci se obrací na učitelky s dotazy a podněty.
- Na facebookových stránkách vyvěšujeme letáky na akce vhodné pro zákonné zástupce s malými dětmi.

Akce mateřské školy pro děti a zákonné zástupce:

- Informativní schůzka pro nově příchozí děti i v průběhu roku.
- Společná setkávání při různých oslavách (tradice, svátky) a vystoupeních.

2.11 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP (zvýšený bezpečnostní dohled).
- Je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů

Při vzdělávání dětí v mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí. S ohledem na jejich individuální zvláštnosti předkládáme činnosti, které jim umožňují tento potenciál co nejvíce využít a zažít úspěch.

- V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační a didaktické pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte a finančních možností školy.
- Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče (např. logopedická, strukturované učení).
- Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- V souladu s právními předpisy je snižován počet dětí ve třídě.
- Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.
- Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

Návrhy na další úpravu podmínek:

- Vytvářet vhodné a potřebné prostředí i podmínky s respektováním individuálních potřeb a možností každého dítěte.

- Spolupráce s rodinou.

2.12 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožňují rozvíjet rozumové schopnosti a talent nadaných dětí.
- Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.
- Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a tato nadání se mohla ve škole projevit, uplatnit a dále rozvíjet.
- Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním).
- Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.
- Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.).

2.13 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných, bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Hračky a pomůcky jsou uloženy s ohledem na věkovou skupinu v úrovni očí.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby odpočinku v průběhu dne.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění osobní hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby a zájmy dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Rodič předává učiteli informace o návycích z domova a společně řeší problémy.
- Rodič pomáhá dítěti se orientovat v prostředí, zvládat jednoduchá pravidla a režim dne.
- Rodič pomáhá dítěti osamostatňovat se a zvládat odloučení od rodiny. Společně s učitelkami dodržuje sliby, aby byl zajištěn pocit bezpečí a jistoty dítě. Pro pobyt v MŠ si může dítě vzít vlastní hračku či pomůcku, která mu připomíná domov.
- V prvních dnech pobytu v MŠ je možnost domluvit zkrácenou docházku.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Návrhy na další úpravu podmínek:

- V případě potřeby průběžně dovybavit třídu pomůckami a didaktickým materiálem.

3 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

- MŠ má dvě třídy s kapacitou 40 dětí na celou MŠ.
- Režim dne je uvolněný a variabilní, stanovena je pouze doba výdeje jídla a dostatečně dlouhá doba pobytu venku.
- Během dne se střídají spontánní a řízené činnosti v souladu s aktuálními potřebami a zájmy dětí.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

- Každá třída má jiné věkové složení a z toho vyplívají potřeby, metody a formy práce.
- Děti jsou do tříd rozděleny podle věku.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- Dvě učitelky jsou zpravidla přítomny při přípravě na pobyt venku, při samotném pobytu venku, obědě a přípravě na odpolední odpočinek.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

- Veřejnost je včas informována o přesném termínu a podrobnostech zápisu k předškolnímu vzdělávání na webových stránkách školy i zřizovatele, informace jsou uvedeny také ve vývěsce školy a zřizovatele.
- Oznámení formou plakátu je zveřejněno i v okolních obcích.

4 Charakteristika vzdělávacího programu

4.1 Zaměření školy

Naše mateřská škola se nachází v blízkosti Hoříněvské bažantnice a nachází se 10 km od areálu bojiště bitvy 1866 u Hradce Králové.

- Naším cílem je co nejvíce využívat krásné přírody v těsné blízkosti mateřské školy (ekosystémy, turistické výlety).
- Vést děti k pozitivnímu vztahu ke všemu živému, k ochraně přírody, učíme je třídit odpad.
- Předávat dětem praktické poznatky pomocí všech smyslů.
- Ctít tradice a být součástí dění v obci.
- Realizovat individualizované vzdělávání s ohledem na vývojová specifika dětí předškolního věku.

4.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- Naše mateřská škola má vlastní školní vzdělávací program s motivačním názvem Puzzlíkový svět, prozkoumám ho hned.
- Vycházíme z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a z trendů současné vývojové psychologie.
- Prohlubování a rozšiřování poznatků o přírodě, vytváření pozitivního vztahu k přírodě, všemu živému v ní a k ochraně prostředí, které nás obklopuje.
- Propojení MŠ a rodiny v duchu komunitní školy.
- Naším základním prostředkem pro dosažení výchovně vzdělávacích cílů je hra.
- Chceme dětem umožnit prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytváříme pohodové a přátelské prostředí bez zbytečného spěchu, místo, kde se budou cítit dobře, kde bude přátelská nálada, pohoda a láska.
- Usilujeme o rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy.
- Chceme položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učit je zdravému životnímu stylu, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání.

4.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Volíme takové formy vzdělávání, které podněcují chuť i radost z učení, podporují zájem dítěte aktivně poznávat, získávat a uplatňovat zkušenosti i dovednosti a tím porozumět světu, který je obklopuje. Učitelé uplatňují individuální, skupinovou i frontální formu vzdělávání.

Učíme děti:

- dívat se kolem sebe, poznávat sebe sama, chápat druhé a umět se vcítit do jejich pocitů,
- vnímat důležitost rodiny ve svém životě,
- být odpovědný za své chování a jednání,
- zodpovědně přistupovat ke svému zdraví, přírodě.

Metody vzdělávání:

- **Kooperativní učení** – děti spolupracují při řešení společných problémů a situací, plánují si činnosti, učí si rozdělovat role, pomáhají si a vzájemně se radí.
- **Prožitková učení** – děti mají možnost učit se na základě zkušeností a prožitků, objevují, spontánně se projevují, komunikují verbálně i neverbálně, využívají své nápady, kreativitu, do učení zapojují všechny své smysly, rozvíjejí se po stránce rozumové, učí se logicky myslet.
- **Učení hrou** – nejoblíbenější a přirozená činnost dětí. Rozvíjejí celou osobnost dítěte, umožňuje jim reálný pohled na svět a orientaci v něm. Poskytuje jim důležité poznatky a rozvíjí jejich intelekt, fyzickou i sociální stránku, má vliv na jejich chování, poskytuje nám informace o prožitcích a pocitech dětí. Je to forma, kterou preferujeme, společně se spontánními hrami v naší MŠ nejvíce.
- **Spontánní sociální učení** – je založené na principu přirozené nápodoby. Dětem poskytujeme takové vzory chování a postojů, které mohou samy v průběhu celého dne napodobovat.
- **Situační učení** – je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.
- **Učení pomocí tvořivosti** – děti jsou nápadité a tuto dovednost je třeba tvořivými činnostmi podporovat a rozvíjet.

4.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

- Ředitel mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte.
- Učitelky mateřské školy zpracují plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce, projednají ho s ředitelkou školy.
- Tento plán obvykle sestavujeme i pro děti s odlišným mateřským jazykem.
- Snažíme se, aby následná schůzka a vyhodnocení proběhly do 3 měsíců.
- Pokud je zjištěno, že opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech), zákonný zástupce dítěte na základě sdělení školy kontaktuje školské poradenské zařízení (ŠPZ).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte.
- Podkladem pro zpracování IVP je doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce.
- IVP tvoří závazný vzdělávací dokument dítěte. Dítě je podle něj vzděláváno a je hodnoceno podle nastavených parametrů v IVP.
- Za zpracování IVP zodpovídá ředitelka školy.
- IVP zpracovává vyučující učitel ve spolupráci s ostatními pedagogy.
- IVP učitel průběžně vyhodnocuje a upravuje. Vyhodnocování probíhá 2x ročně ve spolupráci se zákonným zástupcem, s ředitelkou školy, s učiteli, pracovníky ŠPZ (PPP, SPC) a asistentem pedagoga.
- Platnost IVP stvrzují svými podpisy učitelé, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

- Záleží nám na tom, aby předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v naší mateřské škole bylo smysluplné a přínosné.
- Za tímto účelem volíme vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou vždy v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

- Za velmi podstatné považujeme citlivý a profesionální přístup k dítěti.
- Snažíme se navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.
- Využíváme spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby se obracíme na odborníky mimo oblast školství.
- Pokud to situace vyžaduje, můžeme zajistit snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy nebo přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Zodpovědné osoby:

- Zodpovědnou osobou je ředitelka základní a mateřské školy.

4.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole jsou dle aktuální školské legislativy vzdělávány i děti dvouleté.

Zajištění podmínek

- V oblasti personální – v případě potřeby jsou souběžně ve třídě dvě učitelky, eventuálně asistent pedagoga.
- V oblasti bezpečnosti – je zajištěno bezpečné prostředí tříd i venkovních prostor.
- V oblasti životosprávy – respektujeme zvýšenou potřebu spánku, využíváme přebalovací pulty a přizpůsobujeme režim dne.
- V oblasti metodiky – přizpůsobujeme metody vzdělávání věku dětí.
- Snažíme se o adaptaci dětí na nové prostředí a pomáháme jim navazovat první vztahy s vrstevníky. Nezatěžujeme děti náročnými úkoly a ponecháváme jim dostatek času k postupnému zapojování do činností a her.

4.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

Jestliže v mateřské škole budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu.

- Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

5 Vzdělávací obsah

5.1 Integrované bloky

5.1.1 Co je kolem nás

Název integrovaného bloku	Co je kolem nás
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Charakteristika integrovaného bloku: Jedná se o celoroční průřez témat. Nejen příroda nás obklopuje, ale i spousta věcí je kolem nás. Společně budeme poznávat a rozlišovat materiály, ze kterých jsou věci vyrobené. Třídít, poměřovat velikost, rozlišovat tvar, množství. Přiblížíme si výrobu a účel, k čemu slouží. Seznámíme se s různými dopravními prostředky, budovami, technikou, elektronikou. Budeme objevovat různá povolání i stará řemesla, získávat informace o významu věcí pro člověka. Objevovat rozdíly města a vesnice.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Hračky; Materiály; Předměty denní potřeby; Oblečení; Dopravní prostředky; Nábytek; Nářadí; ICT; Nádobí; Nebezpečí; Dům; Město a vesnice; Obchody, Služby; Integrované záchranné sbory. Velikosti, třídění, barvy, popisy, konstruování, fyzikální pokusy.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p>
		<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p>
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
		<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj společenského i estetického vkusu	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	vytváření základů pro práci s informacemi	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>
<p>dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p>	<p>rozvoj kooperativních dovedností</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zapívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
<p>ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zorganizovat hru zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

5.1.2 Patřím k vám

Název integrovaného bloku	Patřím k vám
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Charakteristika integrovaného bloku: Integrovaný blok je celoročně provázaný se vzděláváním dítěte a s jeho začleňováním do společnosti. Od narození prochází procesem socializace. V kolektivu se učí sociálním vazbám, řádu, poznává emoce, rozvíjí myšlení, získává sebevědomí a sebedůvěru. Předškolní období je nejdůležitější z hlediska rozvoje osobnosti, navazování kontaktů, uvědomování si vlastního já a morálních hodnot. Rozvíjet předčtenářskou a předmatematickou gramotnost, získávat poznatky o správné životosprávě. Dítě jako jedinečná osobnost – najít ke každému dítěti vhodný individuální přístup.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Moje školka; Já a moji kamarádi; Víím, kde bydlím – moje rodina; Pomáháme si; Moje tělo 1 - každý jsme jiný, a přitom jsme stejní; Moje tělo 2 – smysly, tělo a zdraví; Sportujeme rádi po celý rok aneb sportujeme se zvířátky (Zimní a letní olympiáda); Čím budu; Jedeme na výlet; Umím říct ne

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným rozhodovat o svých činnostech
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopují, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	poznávání jiných kultur	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo		zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná zorganizovat hru
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	rozhodovat o svých činnostech
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
<p>odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p> <p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným rozhodovat o svých činnostech</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

5.1.3 Rok v přírodě

Název integrovaného bloku	Rok v přírodě
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Smyslem IB bude rozvíjet prostřednictvím různých činností kladný vztah k přírodě, k prostředí, ve kterém žijeme. Děti budou poznávat a chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit, ale i poškozovat. K vytváření základů ekologického myšlení a jednání pomůže bezprostřední kontakt s přírodou, její pozorování a poznávání praktickými činnostmi, formou intenzivního prožitku. V průběhu jednotlivých ročních období bude seznamování s okolní přírodou, jejími rozmanitými podobami a zákonitostmi. Probouzet potřebu pobývat v přírodě, vnímat její krásu a proměny všemi smysly.</p> <p>Poznávat obyvatele lesa, louky, rybníka, sounáležitost s koloběhem života v přírodě a jeho prolínání do života.</p> <p>Vnímat změny počasí, vliv na přírodu i na člověka, budovat základy zdravého životního stylu.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Babí léto; Barevný podzim; Les; Kouzla zimy; Jaro ťuká na vrátka; Rozkvetlé léto; Státní a mezinárodní svátky.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
<p>si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky</p>	<p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p> <p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat prožívat radost ze zvládnutého a poznatého rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit		potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat i poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

5.1.4 Svátky a tradice

Název integrovaného bloku	Svátky a tradice
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	IB je zaměřen na lidskou pospolitost, význam tradic, svátků, rituálů. Povede k uvědomění si společenského postavení, sounáležitosti s okolím i toho, že tradice vycházejí ze střídání ročního období a k pochopení dodržování pravidel spojených s tradicemi, oslavami. Poznávat jiné kultury ve světě. Zdůrazňovat historický význam v jejich pokračování pro další generace. Seznámit s českými tradicemi, které již mnohdy neznají, přiblížit pranostiky, kterými se kdysi lidé řídili. Dětem je toto téma blízké, svátky i tradice jim nabízí velkou míru prožitků, poznatků.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Posvícení - Sv. Václav; Dušičky x Halloween; Sv. Martin; Advent; Vánoce; Tři králové; Masopust x Karneval; Vítání jara; Velikonoce; Svátek knihy; Svátek rodiny (Svátek matek, Den otců); Mezinárodní den dětí; Pasování předškoláčků; Besídky; Oslava narozenin a jmenin; Pastelkové svátky; Státní a mezinárodní svátky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat),

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
		<p>přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p>	
	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>		
	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>	
	<p>uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p>	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p>
			<p>chápat slovní vtip a humor</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	spolupracovat s ostatními
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno sledovat očima zleva doprava

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p> <p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>

5.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Celým programem děti provází Pepík Sokolík a jeho kamarádi (kobylika Emilka, opička Hanička, ježeček Mareček, veveruška Věruška a beruška Danuška).

Třída Soviček má i dřevěného panáčka Lipáčka a sovičku Rozárku. Třídu Medvídat provázejí medvědí kamarádi.

ŠVP pro předškolní vzdělávání byl vypracován na podkladu RVP PV a splňuje tedy všechny náležitosti, které jsou pro jeho tvorbu stanoveny.

Tento ŠVP PV považujeme za otevřený pracovní dokument, který si v průběhu školního roku doplňujeme a dotváříme dle potřeby a průběžně získaných poznatků a zkušeností.

ŠVP PV je výchozím materiálem pro tvorbu třídních vzdělávacích programů (TVP).

Učitelky tvoří TVP na základě integrovaných bloků ŠVP, které byly vypracovány a projednány s ředitelkou a kolektivem učitelek na pedagogické radě.

ŠVP nese název Puzzlíkový svět, prozkoumám ho hned. Je zpracován do čtyř integrovaných bloků. Všechny integrované bloky jsou sestaveny tak, aby děti byly rozvíjeny všestranně a harmonicky s přihlédnutím k jejich individuálním zvláštnostem a potřebám.

Celý školní rok se zaměřujeme na poznávání světa jako místa, ve kterém žije velké množství lidí, zvířat a rostlin, jako místa, kde se můžeme setkat s lidmi z jiných zemí, s různými zvyklostmi a tradicemi, s odlišnou barvou pleti i jiným jazykem. Země po celém světě pro nás budou inspirací k poznávání ostatních kultur, k pochopení sounáležitosti člověka s přírodou i živočichy. Pokusíme se procestovat celou zeměkouli a pochopit změny, které člověk svým působením na přírodu vytváří a jak je důležité pokusit se všechno napravit. Vždy se ale z našich cest vrátíme zpět do České republiky, která je pro nás domovem.

Naší hlavní snahou je, aby z dětí vyrostli šťastní, sebevědomí a pokorní lidé, kteří chápou svět jako nekonečné spektrum možností a zároveň jako místo, které si musíme hýčkat a opatrovat.

5.3 Dílčí projekty a programy

- V průběhu roku realizujeme projekty, které vycházejí z témat ŠVP PV.

Se sokolem do života aneb svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

- Od školního roku 2020/2021 jsme se zapojili do celoročního projektu pro děti ve věku od 3 do 6 let k rozvoji pohybových a rozumových aktivit.
- Projekt je rozdělen do tří kategorií podle obtížnosti, aby vyhovoval růstu a vývoji dětí v předškolním věku.
- Obsahem tohoto projektu jsou přirozená cvičení, obratnost, dovednosti s míčem, rozvíjení poznání a netradiční činnosti.
- Záměrem je pohyb jako každodenní potřeba dětí a zdravé řešení volnočasových aktivit, podpora prvního většího zájmu o aktivní sportování, ale také vedení k týmové spolupráci, radosti ze splnění úkolů jak u jednotlivce, tak ve skupině.
- Díky těmto činnostem děti zjišťují, jak pracovat se svým tělem, koordinovat pohyby a zároveň zvyšovat svoji tělesnou zdatnost.

Metoda dobrého startu

- Od školního roku 2021/2022 byla s předškolními dětmi zahájena syntéza cvičení a postupů zaměřených na percepčně-motorický rozvoj, rozvoj řeči a utváření sociálních vztahů skupinově i individuálně.
- Má nemalý vliv na rozvoj grafomotoriky, psychomotoriky, motivuje k učení a důležitým prvkem je rytmizace. Děti si odnášejí pozitivní emoční zážitky.

Celostátní program MRKVIČKA – Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro mateřské školy

- Program poskytuje metodickou a informační podporu a umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami v oblasti EVVO.
- Cílem je prožítá společná cesta za poznáním sebe sama a druhých, oslava svátků.

Pastelkové svátky

- Pastelkovými svátky připomínáme docela obyčejné věci, které jsou všechny bez rozdílu důležité pro sice obyčejný, ale o to radostnější "Život" (např. Svátek her, Svátek barev, pohlednic a známek, Svátek tance, Svátek řeči, hudby, stromů, míčů, Svátek počteníčko apod.).

Významné, mezinárodní a světové dny